

Voldelige menn slutter å slå

60–70 % av voldelige menn slutter å slå etter endt behandling. I dag tilbyr bare fem fylker terapi for menn som utøver vold i familien.

Det kommer frem i boken *Menns vold mot kvinner* (1), som er et bestillingsverk fra Justisdepartementet. Ferske tall fra Europarådet viser at rundt 20 % av kvinnene utsettes for vold fra menn. I en undersøkelse fra Sverige i 2001 oppgir 46 % av kvinnene at de har vært utsatt for vold fra partneren, mens en finsk undersøkelse fra 1998 viser at 22 % av kvinnene opplever vold i samlivet.

En brøkdeler får hjelp

Institusjonene som tilbyr behandling til menn som utøver vold er: Familievernkontoret i Molde (2), stiftelsen Alternativ til vold i Oslo, Drammen og Telemark, samt Brøset Regionale Sikkerhetsavdeling og Kompetansesenter i Trondheim.

I underkant av 2 000 menn har gått til behandling ved en av disse institusjonene. En undersøkelse utført ved Alternativ til vold i Oslo viser at ni av ti menn ikke har hatt til-

bakefall til fysisk vold to og et halvt år etter behandlingen. I en evaluering ved Brøset svarer 80 % av kvinnene at mannens voldsutøvelse har opphørt etter sluttført behandling. Halvparten av kvinnene oppgir at det er slutt på trusler om vold, sjalusi og kontroll.

– Menn slutter å slå når de får behandling. Men siden bare en brøkdeler får hjelp, må behandlingstilbudet bli landsomfattende, mener bokredaktør Marius Råkil.

100 000 barnevitner

I en rapport som organisasjonen Voksne for barn står bak (3), oppfordres myndighetene til å sette forebyggende tiltak og behandlingstilbud for barna i de voldsutsatte familiene på dagsordenen.

– Vold mot mor er vold mot barn. Bortimot halvparten av de barna som lever i familier der far bruker vold mot mor, har vært fysisk til stede i voldsituasjonene, ifølge psykolog Per Isdal, leder av stiftelsen Alternativ til Vold. Han anslår at om lag 100 000 norske barn har vært vitne til vold, og at omtrent 40 % av dem vil trenge terapi på grunn av atferdsproblemer.

I rapporten dokumenterer Isdal erfaringer fra et behandlingsprosjekt for barn han har drevet siden 2001, med støtte fra Norske Kvinners Sanitetsforening. Ifølge politisk ledelse i Justisdepartementet skal en ny handlingsplan mot familievold settes i verk fra 2004.

– Kari Ronge, *Tidsskriftet kari.ronge@legeforeningen.no*

Litteratur

1. Råkil M, red. *Menns vold mot kvinner*. Oslo: Universitetsforlaget, 2002.
2. Ronge K. Over halvparten av barna er vitne til familievold. *Tidsskr Nor Lægeforen* 2002; 122: 2322.
3. *Barn i Norge 2002*. Oslo: Voksne for barn, 2002. <http://www.vfb.no/Forside/html/forside.html> (23.10.2002).

Tilbud til rusmisbrukere i statens hender?

Staten vil overta behandlingstilbudet for rusmiddelmisbrukere for å sikre pasientrettigheter og bedre behandling.

Regjeringen har lagt frem lovforslag om at staten skal overta ansvaret for det spesialiserte behandlingstilbudet for rusmiddelmisbrukere (1). Forslaget innebærer at helsetjenester for rusmiddelmisbrukere, som i dag er hjemlet i sosialtjenesteloven, blir omfattet av helselovgivningen.

Helsetjenester for rusmiddelmisbrukere skal ha lik tilknytning, lik lovgrunnlag og lik finansiering som andre helsetjenester. Omorganiseringen skal bidra til å rydde opp i uklare ansvarsforhold, som gjør at mange misbrukere i dag opplever at helsetjenesten i for liten grad ivaretar deres behov.

– Forslaget understreker at rusmiddelmisbrukere har de samme rettigheter når det

gjelder helsetilbud som andre, mener sosialminister Ingrid Schou.

Omorganiseringen betyr at de regionale helseforetakene fra 1. januar 2004 får ansvar for følgende institusjoner og oppgaver:

- avrusing (etter henvisning) som krever tett medisinsk og helsefaglig oppfølging
- helsefaglig utredning og kartlegging av egnet behandlingsbehov
- spesialisert behandling, poliklinisk eller i institusjon
- sørge-for-ansvar for at det er tilstrekkelig med institusjonsplasser som kan ta imot rusmiddelmisbrukere i henhold til vedtak etter sosialtjenesteloven §§ 6-2 og 6-2a (tvang overfor gravide og andre rusmiddelmisbrukere)

Det ligger i forslaget at både fylkeskommuner, kommuner og staten får ansvar for rusmiddelmisbrukere: Kommunen skal ha

hovedansvar og koordineringsansvar for behandlingen og omsorgen, mens fylkeskommunen har ansvar for institusjoner og tiltak for spesialiserte sosiale tjenester og omsorg for rusmiddelmisbrukere.

Flere høringsinstanser, blant annet Legeforeningen, er kritiske til å skille mellom ansvar for helse og omsorg, fordi det kan skape gråsoner og fragmentering snarere enn helhet.

Det er ikke bestemt når Stortinget skal behandle saken. Les hele lovforslaget: <http://odin.dep.no/sos/norsk/publ/otprp/044001-050008/index-dok000-b-n-a.html>

– Ingrid M. Høie, *Tidsskriftet ingrid.hoie@legeforeningen.no*

Litteratur

1. Høie I. Rusreformen – ansvar uten innhold. *Tidsskr Nor Lægeforen* 2002; 122: 432–3.

